Овдій Сергій Михайлович,
учитель географії Черкаської спеціалізованої школи І-ІІІ ступенів №33 ім. В. Симоненка Черкаської міської ради Черкаської області
Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Запотоцький С. П., Карпюк Г. І., Гладковський Р. В. та ін.) 2022 р. За Державним стандартом базової середньої освіти, 2020 р.

8 клас
Географія
ПРОСТІР – ТЕРИТОРІЯ – ДЕРЖАВА
ГР 2. Опрацьовую та використовую інформацію
Варіант 1
Початковий та середній рівні
Завдання з вибором ОДНІЄЇ правильної відповіді.

1. Учні/учениці 8 класу вивчають карту адміністративно-територіального устрою України для підготовки проєкту про свій регіон. Допоможіть їм визначити, скільки адміністративних районів існує в Україні після реформи 2014-2020 рр.

А 490 районів
Б 136 районів
В 27 районів
Г 24 райони

2. Школярі готуються до участі у географічній олімпіаді та аналізують схему з шкільного підручника «Сучасні типи населених пунктів в Україні». Під схемою для учнів пропонують завдання: «Населений пункт має 7 тисяч жителів та переважно садибну забудову. До якого типу він належить?». Оберіть відповідь до запропонованого завдання.

А місто
Б селище
В село
Г селище міського типу

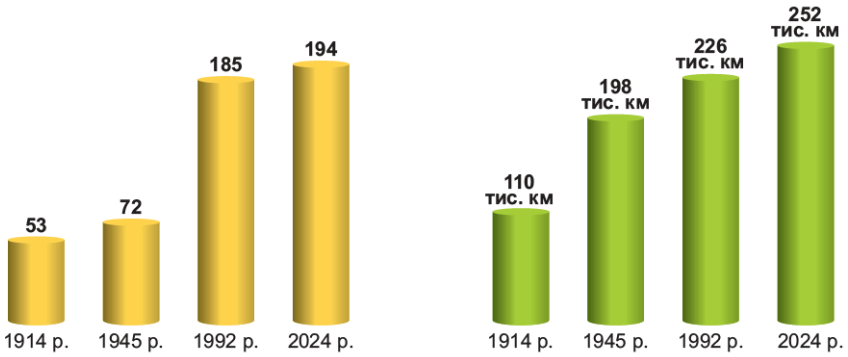
3. Учні аналізують наочне зображення для розуміння різниці між поняттями «країна» і «держава». Допоможіть школярам обрати правильне твердження.

А Кожна країна є державою.
Б Поняття «країна» і «держава» є тотожними.
В Поняття «країна» є ширшим, ніж «держава».
Г Усі 226 країн світу є незалежними державами.

Достатній рівень

4. Учні досліджують, як змінювалася політична карта світу протягом XX-XXI ст. для розуміння сучасних геополітичних процесів. Проаналізуйте дані та оберіть ДВА правильні висновки.

Кількість держав і довжина державних кордонів у світі

Довжина сухопутних державних кордонів у світі у 2023 р. за частинами світу (км)

А Кількість держав у світі збільшилася майже в 4 рази за останні 110 років.
Б Найбільше зростання кількості держав відбулося у період 1945-1992 рр.
В Довжина державних кордонів зростала швидше за кількість держав.
Г В Африці найбільша довжина кордонів через велику кількість мікродержав.
Д Збільшення кількості держав призвело до зменшення довжини кордонів.

5. Школярі аналізують сучасний геополітичний стан України для розуміння її місця на політичній карті світу. На основі аналізу інформації, оберіть ДВА правильні твердження.

А Україна є повноправним членом ЄС з 2022 р.
Б Процес євроінтеграції України тривав понад 30 років.
В Україна отримала безвізовий режим з ЄС раніше, ніж статус кандидата.
Г НАТО є більшою організацією за кількістю членів, ніж ЄС.

Д Україна одночасно подала заявки до ЄС та НАТО у 2022 р.

Високий рівень

6. Прочитайте текст, згенерований ШІ, про геополітичне положення України, та виконайте завдання для перевірки достовірності інформації.

Інформація: «Україна розташована у центрі Європи та межує з сімома країнами на суходолі. Після проголошення незалежності 24 серпня 1991 р. Україна стала членом багатьох міжнародних організацій. Країна має вихід до двох морів і є найбільшою за площею державою Європи. Сусідами України є Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія, Молдова, Білорусь та Росія. Морськими сусідами через Чорне море є Болгарія і Туреччина. Україна є членом ООН з 1945 р., членом ОБСЄ з 1992 р., має статус кандидата на членство в ЄС з 2022 р. Адміністративно-територіальний устрій включає 25 областей, АР Крим та 2 міста зі спеціальним статусом. Після реформи 2020 р. у країні створено 150 районів та понад 1400 територіальних громад».

6.1. Назвіть країну, яка є найбільшою за площею в Європі, якщо врахувати заморські території європейських держав.

(Відповідь упишіть словом з великої літери в Н. в. одн.)

6.2. Установіть відповідність між характеристиками адміністративно-територіального устрою України та правильними даними.

	Характеристика		*Правильні дані*
1	Кількість областей	А	136
2	Кількість районів після реформи	Б	1469
3	Кількість територіальних громад	В	24
4	Кількість міст зі спеціальним статусом	Г	2
		Д	25

6.3. Проаналізуйте твердження та оберіть варіант, який містить фактичні ПОМИЛКИ.

А Україна межує з сімома країнами на суходолі.

Б Україна є членом ООН з 1945 року.

В Адміністративно-територіальний устрій включає 25 областей.

Г Морськими сусідами є Болгарія і Туреччина.

Критерії оцінювання

Рівні	Початковий і середній			Достатній		Високий			Усього балів
№ТЗ	1	2	3	4	5	6			
						6.1.	6.2.	6.3.	
Відповіді	Б	Б	В	А, Б	В, Г	Франція	1-В, 2-А, 3-Б, 4-Г	В	
Бали	1	1	1	2	2	2	2	1	12

Варіант 2

Початковий та середній рівні.

Завдання з вибором ОДНІЄЇ правильної відповіді.

1. Учні/учениці 8 класу вивчають карту адміністративно-територіального устрою України для підготовки проєкту про свій регіон. Допоможіть їм визначити, скільки територіальних громад утворено в Україні після реформи.

А 27 громад
Б 136 громад
В 490 громад
Г 1469 громад

2. Школярі готуються до участі у географічній олімпіаді та аналізують схему з шкільного підручника «Сучасні типи населених пунктів в Україні». Під схемою для учнів пропонують завдання: «Населений пункт має 3 тисячі жителів та садибну забудову. До якого типу він належить?». Оберіть відповідь до запропонованого завдання.

А місто
Б селище
В село
Г селище міського типу

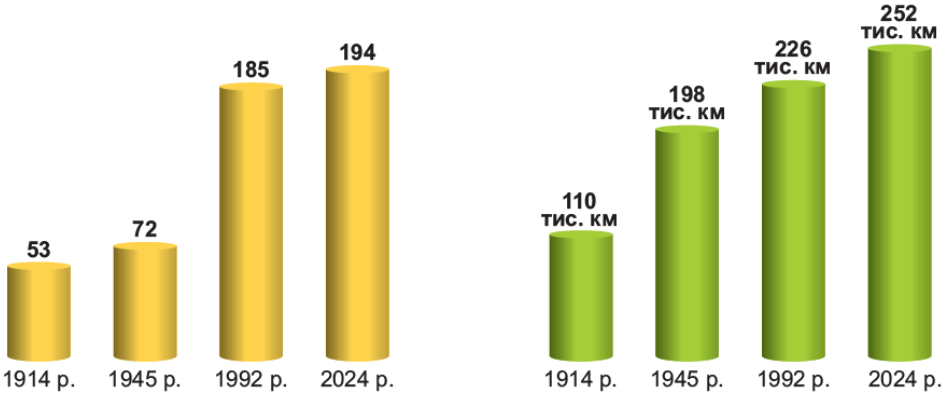
3. Учні аналізують схему розподілу кількості та площі держав і залежних країн, а також територій для розуміння сучасного стану держав та залежних територій. Оберіть правильний висновок.

А ООН та інші міжнародні організації мають однакові підходи до підрахунку країн.
Б Усі залежні території мають статус колоній.
В Єдиної думки про кількість залежних країн немає.
Г Антарктида належить Великій Британії.

Достатній рівень

4. Аналізуючи розвиток міжнародних відносин, учні досліджують зміни у кількості держав та довжині кордонів протягом останнього століття. Проаналізуйте дані та оберіть ДВА правильні висновки щодо змін політичної карти світу.

Кількість держав і довжина державних кордонів у світі

Довжина сухопутних державних кордонів у світі у 2023 р. за частинами світу (км)

А Найбільший приріст кількості держав відбувся у 1945-1992 рр.
Б Довжина державних кордонів зменшувалася протягом XX століття.
В В Африці найдовші державні кордони серед усіх континентів.
Г Кількість держав у 2024 р. зменшилася порівняно з 1992 р.
Д Океанія має найкоротші державні кордони серед континентів.

5. Для розуміння сучасного місця України у світі школярі аналізують етапи становлення її міжнародних зв'язків. Проаналізуйте інформацію та оберіть ДВА правильні твердження.

А Україна стала кандидатом на членство в ЄС через 31 рік після незалежності.
Б Безвізовий режим з ЄС запроваджено одночасно з отриманням статусу кандидата.
В Від декларування європейського вектору до початку переговорів минув 21 рік.
Г Україна має найбільшу кількість сусідів серед європейських країн.
Д ОБСЄ стала першою міжнародною організацією, до якої приєдналася Україна.

Високий рівень

6. Прочитайте текст про класифікацію країн світу та виконайте завдання для перевірки та доповнення інформації.

Інформація: «Класифікація країн світу здійснюється за різними ознаками. За розмірами виділяють 7 країн-гігантів з площею понад 3 млн км². До них належать Росія, Канада, Китай, США, Бразилія, Австралія та Індія. Найменшими є 24 мікродержави з площею до 1 тис. км². Ватикан є найменшою країною світу з площею 0,44 км². За географічним положенням країни поділяють на приморські, континентальні, острівні та країни-архіпелаги. Україна належить до значних за площею країн та займає 45-е місце у світі.»

6.1. Назвіть найменшу країну світу за площею.
(Відповідь упишіть словом з великої літери в Н. в. одн.)

6.2. Установіть відповідність між країнами-гігантами та їхніми площами.

	Країна		*Площа (млн км²)*
1	росія	А	А 7,7
2	Канада	Б	Б 9,6
3	США	В	В 17,1
4	Австралія	Г	Г 10,0
		Д	Д 3,2

6.3. Проаналізуйте текст та оберіть твердження, яке потребує уточнення або містить неточності.
А Існує 7 країн-гігантів з площею понад 3 млн км².
Б Мікродержав налічується рівно 24.
В Ватикан має площу 0,44 км².
Г За географічним положенням виділяють 4 типи країн.

Критерії оцінювання

Рівні	Початковий і середній			Достатній		Високий			Усього балів
№ТЗ	1	2	3	4	5	6			
						6.1.	6.2.	6.3.	
Відповіді	Г	В	В	А, Д	А, В	Ватикан	1-В, 2-Г, 3-Б, 4-А	Б	
Бали	1	1	1	2	2	2	2	1	12

Використані джерела

1. PISA: природничо-наукова грамотність / уклад. Т. С. Вакуленко, С. В. Ломакович, В. М. Терещенко, С. А. Новікова; перекл. К. Є. Шумова. Київ: УЦОЯО, 2018. 119 с.
2. Вовк В. Ф. Географія. 8 клас. Компетентнісно орієнтовані завдання / В. Ф. Вовк. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 48 с.
3. Гільберг Т. Г. Географія : підруч. для 8-го кл. закл. заг. серед. освіти / Тетяна Гільберг, Андрій Довгань, Валерій Совенко. Київ : Генеза, 2025. 258 с.
4. Держава і країна. URL: https://kampot.org.ua/history_ukraine/vidrodgena/5391-dergava-kraina.html (дата звернення: 12.07.2025).
5. Запотоцький С. П. Географія : підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти / Запотоцький С. П., Зінкевич М. В., Совенко В. В., Гілецький Й. Р., Мозіль О. В.; наук. ред. К. В. Мезенцев, І. С. Круглов. Тернопіль : Астон, 2025. 272 с.
6. Новий адміністративно-територіальний устрій України: з’явилась інтерактивна мапа. URL: https://buhplatforma.com.ua/news/23756-noviy-admnstrativno-teritoralniy-ustry-ukrani-zyavilas-nteraktivna-mapa (дата звернення: 12.07.2025).
7. Стенб’юрі С. 501 факт, який треба знати з географії / пер. К. Крапка. Львів : Видавництво Старого Лева, 2020. 256 с.